

OBRTNI VESTNIK

strokovni list za redigo in napredek slovenskega obrtništva.

»Obrtni Vestnik«
izhaja
mesečno dvakrat,
vsakega 1. in 15.
ter stane

»Dež. zveze kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani«
»Združboštajerskih obrtnih zadrug« s sedežem v Laškem trgu
in slovenskih obrtnih društev.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.
Ponatis dovoljen le z navedbo vira.
Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Dunajska cesta 20.

Cene inseratom:

Pri 1× objavi	1/1 str.	1000 K
» » »	1/2 »	500 »
» » »	1/4 »	260 »
» » »	1/8 »	140 »
» » »	1/16 »	75 »

Pri 12kratni objavi 5%, pri
24kratni obj. 10% popusta.

I. k.

V Ljubljani, 1. marca 1921.

Štev. 5.

Današnji številki smo priložili položnice v svrhu
vplačila naročnine za leto 1921. Za pol leta je pla-
čati 24 K, za vse leto 48 K. — Prosim! — Pri ljub-
ljanskih naročnikih bomo izterjali po inkasantu!

Eng. Franchetti:

Vodstvo in uprava obrtnih zadrug.

Na raznih združnih zborovanjih sem opazil, ka-
ko se površno in nepripravljeno vodi združna zbor-
ovanja in kako malo odbor skrbi za to, da se poro-
čila pravilno sestavi in na občnih zborih o njih po-
roča. Opazil sem celo, da niti vabila na občni zbor
niso tako sestavljena, kakor bi morala biti. Samo golo
naznanilo: ta in ta dan in ob tej in tej uri se vrši v
tej in tej gostilni združni občni zbor. Niti dnevniki
red se ne naznani! Opazil sem tudi, da se na združ-
nih občnih zborih združnim članom ne poroča o
delovanju združnega načelstva niti o važnih dogod-
kih, ki se tičejo zadrug ali združnih članov.

Združna načelstva ne skrbijo za to, da bi bil
dnevni red zanimiv in radi tega se člani občnih zbor-
ov ne udeležujejo in radi tega ravno vlada velika
brezbriznost in malomarnost v združnem življenju.

Take razmere pa ne smejo dalje obstojati in
treba je z vso silo delati na to, da se delovanje obr-
tnih zadrug oživi in da se med obrtniki vzbudi zani-
manje do združnega delovanja.

Vsled tega hočem po možnosti združno načel-
stvo, kakortudi združne člane opozoriti na važnost
uprave in na pravilno vodstvo obrtnih zadrug in bom
skušal podrobno pojasniti dolžnosti in naloge glavnih
združnih voditeljev.

S praktičnimi navodili in nasveti hočem pojas-
niti vse združno delovanje in upam, da bom storil
dobro delo, ako s tem marsikomu olajšam težavni in
skoraj bi trdil nevhvaležen posel združnega načel-
nika. Omenim naj še to, o čemur sem se sam pre-
pričal, namreč da v velikih mestih, kakor na Dunaju,
Gradcu, Pragi itd. pogosto bijejo velik volilni boj,
kdo bo izvoljen združnim načelnikom in da kandi-
datje razvijajo na shodih pred volitvijo svoj delavni
program, nasprotno ko moramo pri nas hvaležni biti,
če sploh kdo hoče prevzeti častno mesto združnega
načelnika. Če ima za tako važno mesto sposobnost
ali ne, to ne igra pri nas nobene vloge in na žalost

ter brez zamere moram ugotoviti, da sposobnih za-
družnih načelnikov imamo v resnici zelo malo.

Povdarjati pa moram tudi, da se naši obrtniki,
ki so včlanjeni v strokovnih ali v kolektivnih zadrug-
ah ne zavedajo svojih dolžnosti in le malo zadrug
je, ki ima predpisane zapisnike članov, pomočnikov
in vajencev v redu, ker združni člani svojih pomoč-
nikov in vajencev navadno niti ne priglašajo niti ne
odglašajo. Posledice, ki vsled tega nastajajo, so po-
tem nepotrebna pota in prošnje pri zglastitvi obrta,
zlasti če prosilec za podelitev obrtnega lista nima
svojih spričeval v popolnem redu. Združni načel-
niki, ki imajo dolžnost spričevala o pomočniški in
učni dobi potrditi s svojim lastnim podpisom, store
to nepravilnim potom, ker če ni bil delavec ali vaje-
nec pri zadrugi priglašen, tudi ne more z gotovostjo
vedeti ali je bil v resnici delavec toliko časa pri za-
družnem članu zaposlen in v takih slučajih se lahko
zgodijo velike nerednosti in nepravilnosti. V poštev
pride tudi slučaj, da delavec zgubi svoja spričevala in
mojster ni več med živimi. Kdo naj z mirno vestjo
napravi duplikat spričeval in potrdi, da je delavec
v resnici toliko časa delal pri enem ali drugem za-
družnem članu.

Brez vestnega, točnega in pravilnega vodstva
obrnih zadrug ni mogoče dalje izhajati, zakaj smisel
obrnih zadrug mora preiti v čin, v dejanja, sicer po-
staja obstoj obrtnih zadrug brez vrednosti. Upravno
delovanje je temelj združne organizacije, ki naj išče
potov in sredstev, da se ideje in zahteve po zboljša-
nju obrtniškega stanu uresniči. S slabo upravo v
zadrugah je v zvezi tudi slaba zvezna organizacija.

Predvsem se želi in dela na to, da imajo vse
obrtne zadrug enako knjigovodstvo in zapisnike.
Zveza obrtnih zadrug je že pred leti sestavila in za-
ložila vse potrebne knjige, ki se jih dobi v Blazni-
kovi tiskarni v Ljubljani. A žalibog, da se jih vse
zadrug ne poslužujejo. Da se upelje enoten in lahko
umljiv sistem združnega knjigovodstva, bo treba za-
htevati, da si vse zadrug naroče za to potrebne ti-
skovine in svoje knjige upeljejo po enotnem sistemu.

Vsled naredbe deželne vlade za Slovenijo z dne
15. novembra 1919 mora biti vsaka obrtna zadruga
včlanjena v svoji strokovni zvezi, ako pa taka ne po-
sluje, tedaj pri splošni teritorialni zvezi. Torej pri
nas v Sloveniji so vse trgovske zadrug in vsi gre-
miji včlanjeni v zvezi trgovskih gremijev in zadrug,
zadrug gostilničarjev in kavarnarjev v svoji stro-

kovni zvezi, vse ostale obrtne zadruga pa, ker za posamezne strokovne zadruga še ne obstajajo strokovne zveze, so pa na Kranjskem včlanjene v deželni zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani, na Štajerskem pa v Zvezi južnoštajerskih obrtnih zadrug s sedežem v Laškem. To razmerje pa obstoji le še v prehodni dobi, ko se bodo pa razmere uredile, bo obstala za vso Slovenijo le ena zveza obrtnih zadrug, oziroma ko se bodo kolektivne zadruga preosnovala v strokovne zadruga po sodnih ali političnih okrajih, se bodo ustanovile strokovne pokrajinske zveze za krojače, čevljarje, mizarje itd. in te strokovne pokrajinske zveze bodo tvorile zvezo strokovnih zvez višjega reda. Da se pa ta načrt strokovnih organizacij izpelje, bo preteklo še mnoga časa, zato je treba v sedaj obstoječih zadrugah napraviti red in upeljati disciplino.

Zadružnemu načelstvu je treba, da se strogo drži predpisov zadružnih pravil in proti članom, ki se ne držijo reda in predpisov ter sklepov občnega zbora, izvajati brez pardona konsekvence.

Redni občni zbori se naj izvršijo vsaj do konca marca vsakega leta. V zadnji odborovi seji pred občnim zborom se naj določi dan, uro, prostor in dnevi red in če je treba tudi pripravljeno sejo za občni zbor. Ta seja se naj vrši nekaj dni pred občnim zborom, da imajo funkcionarji čas za sestavo temeljitih poročil. Tudi pregledovalcem računov je treba dati primeren čas, da pregledajo kot revizorji računov, inventar in vse zadružno gospodarstvo. Na pripravljalni seji podajo svoja poročila vsi funkcionarji, ti so: načelnik, tajnik, blagajnik in računski pregledniki.

(Dalje prihodnjič)

Malovič:

Zahteve naših poslancev in obrtni stan.

V 22. točkah so označili zemljo-radniki svoje pogoje, pod katerimi vstopijo v vlado. Kakor poročajo listi, je vlada pripravljena sprejeti te pogoje, ker spoznava veliki pomen zemljo-radnikov, ne samo sedaj v ustavotvorni skupščini, ampak tudi pozneje, ko bo dograjena ustava in ko se bo pričelo redno parlamentarno delo, kar more biti koncem jeseni.

Teh 22 točk je skoraj tako važnih, kakor svoje dni 14 Wilsonovih točk. Bilo bi preobširno vse točke posamezno prebrati, za enkrat naj zadostuje, če poudarimo veliko važnost takoj prve točke, ki zahteva za parlament stanovsko zastopstvo posameznih poklicev.

Če bi se to doseglo, bi bil storjen velik napredek v socialnem in gospodarskem oziru. Na tej podstavi bi prišel vsak stan do svojega zastopstva in dobili bi takorekoč »stanovski volilni red«. Kmet bi volil v svoji skupini, obrtnik isto tako v svoji in poleg tega bi imeli uradniške, duhovniške, delavske skupine, katerih jakost bi bila odvisna od števila njenih članov. Glavna prednost novega volilnega reda pa bi obstajala v tem, da bi bil advokat in duhovnik zastopnik kmetov ali obrtnikov le tedaj, če bi s svojim delom dokazal, da je goreč zaščitnik njihovega stanu, ker drugače ga gotovo ne bi določili za zastopnika svojega stanu. Stanovski volilni red pa

bi prešel iz naroda v parlament, kar bi bila velika pridobitev. V parlamentu pa naravno ne bi bil boj majhen, vsled česar bi bilo treba izbirati najboljše može, ki bi znali svojemu stanu priboriti največje koristi.

Kdor je socialno pravičen, tisti bi moral pozdraviti tak volilni red. Kljub temu pa je vse polno politikov, ki omalovažujejo novi red in ki ga skušajo onemogočiti. Zakaj? Ker bi gotovo nestanovske politične stranke izgubile vsled stanovskega volilnega reda svoj vpliv in svojo moč.

Zato pa pozdravljamo novo misel vsi, ki poznamo bedo in izrabljanje stanov, osobito mi obrtniki, ki se moremo prištevat med proletarce vseh stanov. Želimo le, da ostanejo naši poslanci svoji nameri zvesti in da ne odnehajo, dokler ta njih namera ni uveljavljena.

Ob nešteti volitvah smo videli, kam privede za časa volitev strankarska strast. Za agitacijo se razmečejo tisočaki narodnega premoženja, sovraštvo naraste tako, da brat ne pogleda brata, vse javno življenje je zastrupljeno, v tej zmešnjavi pa hočejo razni »voditelji«
ribariti, da dosežejo svoj namen: vlado in s tem korita. Ker bi vse to odpadlo pri stanovskem volilnem redu, za to ga pozdravljamo.

Obrtni stan je najbolj izkoriščen od vseh stanov. Proletarac je med stanovi sirota v političnem življenju, ker je izrabljan od vseh strank. Z novim volilnim redom pa bi prišel do svojega zastopstva in postal bi tako močen, da bi mogel braniti svoje interese. In če se bo to doseglo, se bo imel zahvaliti kmetškemu stanu, ki se je kot prvi osamosvojil in ki zvest svoji ideji pomaga sedaj drugim do osamosvojitve, za kar mu moramo biti hvaležni. Doba političnih strasti in preganjanj bi s tem prenehala, narod pa bi vstal in se dvignil kulturno, gospodarsko in politično. Zarja se čisti, bit će krasan dan!

Vse tiste, ki še niso poravnali zapadle naročnine za l. 1919 in 1920 ter so prejeli opomin in položnico, prosimo, da nemudoma nakažejo pripadajoči znesek.

Gospodom pri zeleni mizi.

Davki.

Komaj je odnesel pete davčni sluga, že je prinesel drugi položnice za obrtni davek i. dr. Ni še odšel prvi, ko te drugi vnovič pozdravlja in ti z vselejšim obrazom donaša še večje številke. V cerkvi slišimo med molitvami: Kuge, lakote, vojske, ognja, reši nas, o Gospod! Obrtnik, kateremu se nalagajo taki davki, mora reči nehote: »Tudi davkov reši nas, o Gospod!«

Skoro neverjetno je, da se najdejo pri zelenih mizah ljudje, ki nimajo za zdravo, dobro gospodarstvo v državi nobenega ali vsaj le malo zmisla. Pri tožujejo se čez nezadovoljnejše, čez komuniste itd.

Vprašamo Vas, gospod finančni minister, kdo pa je kriv, da se rodi v državi toliko nezadovoljstva? Le obrnite danes nekoliko oči na malega obrtnika in vprašajte ga, kako mu je pri srcu! Ali naj obrtnik v resnici sam plačuje davke? In kakšni so ti davki?

Dovolj se je že pisalo v listih in toliko resolucij je bilo že sklenjenih, da bi vodilni krogi lahko uvi-

deli, s kakšnimi težočami se je med vojno in izza prevrata moral boriti mali obrtnik, da je mogel vzdržati sebe in skromno preživeti svojo družino. Danes pa udrihate po obrtniku s takimi davki, da bo marsikateri moral opustiti svojo obrt, ker zastonj ne more nihče delati. Le pogledimo dandanes osebe pri sodiščih (paznike itd.) v kaznilnicah, orožnike, stražnike in razne druge uslužbenice. Velika večina je izšla iz obrtnega stanu in zakaj? Ker ima danes vsak sluga, delavec in tudi cestni pometlač več dohodkov kakor mali obrtnik.

Ali naj v resnici mala obrt popolnoma izgine? Kdor misli, da je to gospodarjenje dobro, da je tako obdavčenje malih obrtnikov na mestu, dotičnik je v zmoti in nima pojma o pravem gospodarstvu. Kaj naj poreče kmet, delavec, uradnik, če se bodo morali zaradi visokih davkov podražiti obrtnikovi izdelki? Tedaj bo seveda zopet obrtnik kriv in bo navijalec cen, dasi ga drugi silijo k temu.

Gospodje pri zeleni mizi so se najbrže zmotili in zamenjali besedi »dohodek« in »davek«, kajti za državne uslužbenice so določili: Kdor ima več otrok, on naj ima več dohodkov. Pri malem obrtniku pa naj velja po njihovem narobe: Kdor več dela in kdor ima več otrok in stroškov, on naj plača večji davek!

Gospodje! Ali ste bili v resnici izvoljeni od samih velekapitalistov, da udrihate po malem obrtniku? Ali nimate prav nič srca?

Več malih obrtnikov.

Tistim, ki še niso plačali prejetega koledarja za leto 1921:

Plačajte koledar!

Podraženje govejega mesa.

Na mesnem trgu je nastopilo pomanjkanje govejega in telečjega mesa, kar povzroča med občinstvom mnogo razburjenja. Kvaliteta govejega mesa je postala mnogo slabjša. Krizo je povzročil forsirani izvoz govejega mesa v Italijo, Švico in Nemško Avstrijo, ki plačujejo blago dražje kot na domačem trgu. Vsled tega so izvozniki v medsebojni konkurenci dvignili ceno živi teži na 17 in 18 K za prvovrstnega vola. Ker domači mesarji pri današnjih mesnih cenah 26 in 24 K za kg mesa prve in druge vrste ne morejo več kupovati, so pričeli z delnim štrajkom in je pričakovati še večjega pomanjkanja. Pomanjkanje telet je postalo tudi zelo občutno. Ker podpira centralna vlada v Beogradu izvoz, da kolikor mogoče krijemo uvoz in s tem zboljšamo svojo valuto, ter da s kolikor mogoče visokimi dohodki za agrarne pridelke pospešuje produkcijo, je brezuspešna vsaka akcija za ustavitev ali delno omejitev izvoza. Padea mesnih cen ni pričakovati preje nego po zboljšanju naše valute, ko nam zunanji trg ne bo mogel plačevati tako visokih cen. Veliko število klavne živine pa sili našo državo do intenzivnega izvoza. Vsi predlogi, ki so se stavili z raznih strani, da bi deželna vlada poskrbela za takojšen padeč cen govejemu mesu z različnimi naredbami in inštitucijami, so praktično neizvedljivi in brezuspešni ali pa s pravega stališča nemogoči. Še manj pa more mestna občina

prisiliti izvoznike, da bi ti po znižanih cenah zalagali domači trg.

Da se izognemo popolnemu pomanjkanju govejega mesa in preprečimo nakupovanje slabega blaga, se dovoli od srede, 16. februarja za goveje meso I. vrste cena 30 K, II. vrste 28 K in sicer za mesnice in trg enotno. Telečje meso I. vrste 26 K, II. vrste 24 K. Podraženje se je zavlačevalo že več mesecev, toda 50 odstotni padeč cen kožam in podraženje žive teže je povzročilo neizogibno zvišanje govejega mesa, proti čemur je vsaka akcija brezuspešna.

Edini regulator med domačim in zunanjim trgov je carina. Ako bi se carina v današnjem položaju zvišala, bi bila posledica padeč cen živi teži, ker bi izvozniki ne mogli tako visoko plačevati. Proti temu se agrarne skupine naše države najodločneje upirajo in zahtevajo celo znižanje carine, da bi se izvoz mesa še bolj intenzivno razvil. To vprašanje je ravno sedaj aktualno. S stališča domačega trga bi imelo to katastrofalne posledice in pričakujemo, da se bodo naše oblasti intenzivno zavzele, da mora carina 15 K za kg vsaj ostati na tej višini, če se že ne zviša. Za naš domači trg bi imelo to katastrofalne posledice.

Ostali trg je z blagom po običajnih cenah zadostno založen.

† Matija Kunc.

Dne 14. februarja 1921 je nenadoma umrl kr. strokovni učitelj Matija Kunc, ki je bil markantna oseba med slovenskimi obrtniki. Izredno agilen in inteligen, se je kot renomiran krojaški mojster z lastno pridnostjo dvignil do najvišje strokovne izobrazbe. Pred leti je vzdrževal v Ljubljani krojaški tečaj za prirojavanje. Ker je bil dober predavatelj in so bili njegovi uspehi odlični, ga je avstrijsko ministrstvo imenovalo za potovalnega učitelja. Kot tak je bil brez tekme v bivši Avstriji. Prirejalec je strokovne tečaje po vsej državi ter užival povsod velik ugled. Izdal je tudi več strokovnih del za prirojavanje in prirojavanje oblek, ter so doživele njegove praktične knjige več izdaj. Tudi v Jugoslaviji je nadaljeval z redkim navdušenjem svoje delovanje ter je dobil naslov kr. strokovnega učitelja. V svojih mladih letih se je prav živo zanimal za razvoj obrtniške organizacije in je leta 1888 ustanovil bolniško blagajno samostojnih obrtnikov ter je bil dolgo vrsto let njen redni član. Za usluge, ki si jih je pridobil za bolniško blagajno, je postal pred leti častni član. V teh letih so se pri nas začele ustanovljati strokovne zadrage in pokojni gospod Matija Kunc je bil med prvimi, ki je razumel važnost in potrebo ustanovitev strokovnih zadrug. Počel je izdajati tudi strokovno glasilo »Obrtnik«, ki se pa žalibog vsled nezavednosti njegovih tovarišev ni obneslo in je moral s precejšnjimi finančnimi izgubami z izdajo prenehati. Spominjam se, da mi je pokojni g. Kunc večkrat tožil, kako da je nevhvaležno delo truditi se z našo obrtniško organizacijo, ker jo naši obrtniki ne razumejo ali pa nečejo razumeti.

Nenadna smrt marljivega, bistrega obrtnika je presenetila vso Ljubljano, saj je še pred tednom te-

kal za svojimi posli po mestu z nezmanjšano živahnostjo. Pokojnik je bil l. 1853. rojen v Logatcu. V Ljubljani je živel nad 40 let. V svoji mladeniški dobi je bil tudi v obč. svetu ljubljanskem. Kakor smo že omenili, je napisal več strokovnih knjig v slovenskem in nemškem jeziku, zanimal pa se je tudi za književnost. L. 1919 je izdal pod psevdonimom M. K. Grekov zbirko rekov pod naslovom »Kapljice za srca in za možgane družini SHS«. Zbirka nima literarne vrednosti, pač pa je originalna. Pogreb je bil v sredo 16. svečana ob 3. uri popoldne. Bodi vrlemu možu, ki je igral odlično vlogo v našem obrtniškem pokretu, ohranjen časten spomin, njegovi rodbini pa naše iskreno sožalje.

Naši shodi in zborovanja.

Sestanek ljubljanskih obrtnikov se vrši v ponedeljek, dne 7. marca 1921 ob 8. uri zvečer v gostilniških prostorih pri »Zlatorogu« v Gosposki ulici. Zeleti bi bilo, da se ljubljanski obrtniki prijateljskih sestankov v večjem številu udeležijo nego dosedaj, ker se na omenjenih sestankih razmotrivajo razna za obrtni stan važna vprašanja. Na sestanku 7. marca pride v razpravo vprašanje »Obrtniki in občinske volitve«, nadalje volitve v ljubljansko obrtno sodišče in cenilno komisijo davčne administracije, poročilo o prireditvi obrtnega semnja in druga važna vprašanja. Z obžalovanjem ugotavljamo, da pogrešamo v naših vrstah takozvane boljše obrtnike, ki bi jih pa prav radi pozdravili na naših sestankih. Torej prihodnjic na svidenje!

Obrtna zadruga na Vrhniki je na svojem letnem občnem zboru 2. februarja 1921, ki pa je bil zelo slabo obiskan, izkazala za leto 1920 dohodkov 3793 kron 84 v, stroškov 2107 K 65 v, prebitka 1686 K 19 v in celokupnega denarnega imetja 5816 K 22 v. Poleg običajnih poročil načelnika g. Simona in tajnika o združnem delovanju se je mnogo pritoževalo glede razmer, ki tarejo obrtnika vsepovsod, nakar je povabljeni predsednik deželne zveze pojasnjeval zapored vzroke in posledice obrtništvu škodljivih dejanj, po katerih utegne mali obrtnik opustiti samostojnost in se uvrstiti v delavstvo, katero si je potom svojih organizacij in požrtvovalnosti ustvarilo mnogokje boljše stališče. Za to je treba obrtniku stanovsko zavednega duha in žrtev! Drugi govorniki so opozarjali na krut davčni vijak, ki ne vrta povsod enako in pravično, na nevarnost, da se uveljavi srbski obrtni red in na bolniško blagajno, ki izterjava neprimerno visoke zneske, za zdravljenje svojih zavarovancev pa servira neko »vodo«, vsled česar se upirajo prispevkom celo delavci sami. Povdarjala se je potreba ustanovitve mojsterske bolniške blagajne ne po vzorcu sedanjih bolniških blagajn s prekompliranim načinom uradovanja, ampak res v modernem in praktičnem smislu, da bo zavarovanec v slučaju bolezni tudi zadovoljen.

Brežice. V nedeljo 23. januarja je bil sklican v Narodni dom obrtni shod, ki je bil prav dobro obiskan. Predsedoval je shodu načelnik Slov. obrtnega društva Josip Holy. Na shodu je obširno poročal komisar Založnik iz Celja o reorganizaciji obrtnega združništva in o pomenu obrtnih društev, načelnik Holy o težnjah obrtnega stanu. Shodu je sledil občni

zbor obrtnega društva, ki si je zbralo za nadaljnjo leto sledeči novi odbor: predsednik Josip Holy, brivec; namestnik Fr. Pečnik, gostilničar; odborniki: Fr. Resnik, mizar, Ivan Grobušek, mizar, Tichy, obratovodja, pek, Ivan Vogrinc, kovač, Drago Vogrinc, tesar, Martin Bombek, gostilničar, Miha Novak, krojač, Fr. Božič, trgovec, Julij Vrezovnik, ključavničar; predsednik razsodišča: Mirko Kalb, sedlar; preglednika računov: Franc Francekovič, krojač, Andrej Kralj, sodar; vsi iz Brežic. Tajnikovo poročilo dokazuje, da je društvo v preteklem letu zelo marljivo delovalo in se zanimalo za vsa važna obrtniška vprašanja. Društvena blagajna izkazuje dohodkov 5684.41 kron, izdatkov 1422.76 kron, prebitka 4261.65 kron. Isti dan se je vršil tudi občni zbor Kolektivne zadruge obrtnikov, na katerem je podal poročilo načelnik Holy. Zadruga šteje 303 člane in izkazuje za pretečeno leto 1417 kron prebitka. Za tekoče izdatke, ki so radi izdatkov za obrtno-nadaljevalno šolo znatno zvišani, se je sklenilo predpisati članom zadruge za leto 1921 naklado v znesku 10 K. Odbor se je izpopolnil z izvolitvijo Karola Vogrinc, podpredsednikom, Franceta Steger in Ivana Zagode odbornikovim namestnikom. Obrtništvu je sklenilo: 1. strogo izvrševati predpise o 3 letni učni dobi tudi glede vajenk; 2. naročiti posebnemu odseku preizkušnjo obrtniških vajencev iz vojne dobe; 3. prirediti tekom leta 1921 krajevno razstavo obrtniških izdelkov v Brežicah.

Izredni občni zbor Obrtne banke v Ljubljani. Dne 12. februarja t. l. se je vršil izredni občni zbor Obrtne banke v Ljubljani, v posvetovalnici mestnega magistrata, z edino točko sporeda: zvišanje delniške glavnice od 2 milijona na 5 milijonov kron. Gospod predsednik Obrtne banke in predsednik zadruge gostilničarjev prične zborovanje in izvaja sledeče: »Častiti gospodje! Otvarjam l. izredni občni zbor Obrtne banke v Ljubljani ter vse navzoče g. delničarje, ki so se, bodisi sami ali po pooblaščenih odzvali povabilu, kar najlepše pozdravljam. Obenem mi je čast predstaviti vladnega zastopnika g. ministerjalnega koncipista Frana Mramorja ter g. notarja g. Andreja Kuharja, ki je poklican, da sestavi zapisnik o vršečem se izrednem občnem zboru. Na podlagi preženčnice liste je navzočih, bodisi osebno, bodisi zastopanih po pooblaščenih 31 delničarjev, ki zastopajo 51 delničarjev, ki reprezentujejo 6554 delnic oziroma 651 glasov, kar odgovarja glavnici 1,310.800 K, konstatiram sklepčnost na podlagi § 13. pravil Obrtne banke ter imenujem verifikatorjem današnjega zapisnika g. Engelberta Franchettija in Josipa Jakopiča, zapisnikarjem pa g. ravnatelja Ciril Dolenc. Namen današnjega izrednega občnega zbora je zvišanje delniške glavnice od 2 na 5 milijonov kron. V kratki dobi svojega štirimesečnega obstoja je razvila Obrtna banka zelo uspešno svoje poslovanje in si pridobila veliko zaupanja, ki je izraženo v številu vlog, ki dosega skoraj 10,000.000 K. Da pa se zavod še bolj razvije in da zamore izvrševati kupčije tudi z devizami in valutami, izdajati takozvana uverenja in od vlade pripoznana garancijska pisma, kar dosedaj vsled premale delniške glavnice ni smel izvrševati, sklenil je Upravni svet v svoji seji dne 10. januarja t. l. staviti današnjemu izrednemu občnemu zboru sledeči predlog Upravnega sveta »Obrtne banke« občnemu zboru delničarjev Obrtne banke v Ljubljani 12. februarja 1921. Upravni svet predlaga, da občni zbor skleni: 1. Delniška

glavnica se poviša od 2 na 5 milijonov kron. 2. Povišek 3 milijone kron se razdeli na 15.000 delnic po 200 K, ki jih je polno vplačati v gotovini. 3. Od novih 15.000 delnic se prihrani za stare delničarje 10.000 delnic po kurzu 200 K, prištevši 40 K za stroške pri vsaki delnici, dočim se ostalih 5000 delnic razdeli delničarjem in novim subskribentom po kurzu 220 kron prištevši 40 K za stroške pri vsaki delnici. 4. Subskripcija delnic naj se vrši v Ljubljani pri Obrtni banki in pa pri Ljubljanski kreditni banki ter njenih podružnicah v Celju, Mariboru, Ptuj in Brežicah ter pri Prvi hrvatski obrtni banki v Zagrebu v času enega meseca, ki ga določi Upravni svet. 5. § 3. pravil Obrtne banke se spremeni tako, da se glasi odslej prvi odstavek: »Delniška glavnica znaša vsled povišanja od 2.000.000 K za 3.000.000 K odslej 5 milijonov kron, ki je razdeljena na 25.000 v gotovini polno vplačanih delnic po 200 K.« Drugo besedilo prvega odstavka odpade. 6. Za zvišanje delniške glavnice od 2.000.000 K na 5.000.000 K je izprošiti dovoljenje ministrstva trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani in so vsi gorenji sklepi od 1. do 5. veljavni le pod pogojem, da jih ministrstvo odobri. — Gospod predsednik Fran Kavčič otvori razpravo ter se na predlog delničarja g. dr. Viljem Krečičja vsi predlogi upravnega sveta sprejmejo en blok, s čimer je povišanje delniške glavnice Obrtne banke od 2 milijonov na 5 milijonov kron postalo gotovo dejstvo. Rok subskripcije se je določil od 1. marca do 31. marca 1921 ter je uspeh II. emisije zagotovljen po posebnem sindikatu, ki prevzame vse morebiti preostale delnice. Prijave sprejemajo že sedaj vsi kot subskripcijska mesta navedeni zavodi ter se toplotno priporoča, da se obrtniki tega svojega zavoda oklenejo in podpišejo kar največ delnic, da zavod še nadalje ostane popolnoma v obrtniških rokah.

Razno.

Domači izum. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani je razstavil v izložbenem oknu zlozljiv stroj, kateri je izum g. Josipa Bajde, mizarskega mojstra v Šiški. Glede podrobnosti o tem stolu se je v naših listih že pisalo. Stol vzbuja splošno pozornost vsled svoje praktične uporabe, ker se da vporablja kot postelj in kot fotel. Razpečavanje tega stola je prevzel g. Jager, tapetnik v Ljubljani, Komenskega ul. št. 12.

Novi predsednik deželne vlade za Slovenijo. Za predsednika deželne vlade za Slovenijo je imenovan g. dr. Vilko Baltič, sedaj načelnik v ministrstvu za notranje stvari v Beogradu. Gospod dr. Vilko Baltič je rojen leta 1878 v Ljubljani. Z odličnim uspehom je dovršil ljudsko in srednjo šolo v Ljubljani, pravoslovne študije pa na Dunaju in v Gradcu. Po dovršenih visokošolskih študijah je vstopil v službo pri namestništvu v Trstu. Služboval je mnogo let na Primorskem, tako v Tolminu, Sežani in Pazinu. Na vseh službenih mestih so ga jako cenili kot točnega, dobrega in konciliantnega uradnika. V Istri je imel priliko, prisvojiti si znanje hrvaščine in laščine. Med vojsko je bil dodeljen vojaški upravi v Srbiji in Črni gori. V težkih razmerah je bil vedno mož na svojem mestu. V novih razmerah je odšel takoj v Beograd. Namestili so ga v ministrstvu za notranje stvari, kjer si je kot mož dela in obsežnega

znanja hitro pridobil zaupanje in spoštovanje vodilnih mož. Sprva je bil inšpektor, pa je kmalu postal načelnik in vodja važnega odelenja. Ob aperturah pri vladi v Ljubljani je bil ponovno govor o tem, da bo imenovan za predsednika. Sedaj, ko je imenovanje izvršeno, pozdravljamo novega predsednika deželne vlade pristržno ter želimo, da bi deloval s čim največjim uspehom na korist naše ožje domovine.

Občinske volitve. Vlada je sklenila, naj se vrše občinske volitve, kakor v Vojvodini tako tudi v Sloveniji, na podlagi volilnih imenikov za volitve v ustavotvorno skupščino, torej ne na temelju novega volilnega reda, ki ga je svoječasno sestavila klerikalna deželna vlada in ga dala sankcionirati. Kakor poročajo iz Beograda, bodo občinske volitve v Sloveniji razpisane v najkrajšem času in se bodo vršile, kakor doslej običajno, začetkom meseca aprila. Ženske to pot seveda ne bodo imele volilne pravice.

Smrtna kosa. V Ljubljani je umrla ga. Marica Bešter, soproga našega dobrega tovariša fotografa Venčeslava Bešterja. Bila je izredno dobra in ljubezniva gospa. Blag ji spomin! Ostalemu soprogu in rodbini naše iskreno sočutje.

Mizarska strojna zadruga v Celju. Po inicijativi štajerske ekspozičure Urada za pospeševanje obrti se je osnovala v Celju Mizarska strojna zadruga, registrovana zadruga z omejeno zavezo. Ustanovni občni zbor se vrši v nedeljo, dne 6. marca 1921 dopoldne ob 9. uri pri g. Neradu v Gaberju s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo pripravljalnega odbora. 2. Odobrenja združne pogodbe. 3. Predavanje o združnih organizacijah. 4. Sprejemanje članov. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Sklepanje o nabavi strojev in najemu lokala. 7. Slučajnosti. — Prijavilo je dosedaj svoj pristop povoljno število mizarjev in predvsem malih mizarjev. Deleži so določeni po 125 dinarjev, tako da tudi najrevnejši mizar lahko vplača vsaj po 1 delež.

Obrtni knjigovodstveni tečaj otvori v Celju začetkom marca celjska ekspozičura Urada za pospeševanje obrti. Tečaj bo vodil priznani strokovnjak. Trajal bo tečaj prilično 3 (tri) mesece. Poučevalo se bo zvečer tedensko po 4 ure in sicer v obrtnem knjigovodstvu s kalkulacijo, s temeljnimi pojmi meničnega prava. Pri vpisu v tečaj je treba položiti vsoto 250 K. Ob koncu tečaja dobijo udeleženci spričevala. Tečaj je namenjen ne le obrtniškim mojstrom, marveč tudi pomočnikom in vsem, ki se za obrtno knjigovodstvo zanimajo. Prijaviti se je treba osebno ali pismeno v pisarni Ekspozičure Urada za pospeševanje obrti v Celju, Prešernova ulica 3, najkasneje do 5. marca 1921. S poukom se prične le v slučaju, ako se prijavi najmanj 25 udeležencev.

Posredovanje dela v naši državi. Kakor po drugih državah, tako je vzela tudi pri nas posredovanje dela v roke država. Osnovale so se zato kmalu po preobratu javne posredovalnice za delo v Sloveniji, Srbiji, Bosni in Hrvatski. Izmed teh najbolje uspeva »Državna posredovalnica za delo« v Sloveniji, ki se je osnovala meseca januarja 1919. Razdeljena je v osrednji urad in 5 podružnic (Ljubljana, Maribor, Celje, Ptuj in Murska Sobota). V preteklem letu je znašal njen celotni promet 28.518 strank (12.766 delodajalcev in 15.752 delojemalcev). Uspešnih posredovanj je izvršila posredovalnica v tem letu 7.815, in sicer 5484 moških in 2336 ženskih, kar znači, da je

preskrbela posredovalnica 61 odstotkov delodajalcev zaprosene delavne moči in 50 odstotkov delojemalcev zaprosene službe. Dopisov je rešila posredovalnica skupaj 6.901. Stalno je vladala velika brezposelnost v kovinski, trgovski, pisarniški in živilski stroki, pomanjkanje delavcev je bilo pa čuti v stavbni in lesni stroki ter v nekaterih specialnih poklicih. Med letom se je uvedla izravnava delavnega trga z inozemskimi posredovalnicami, a tozadevno uspešno delo zelo ovirajo težkoče s potnimi listi. Nujno se je pokazala potreba po smotreni in enotni organizaciji ter socialno-politične institucije za vso državo.

Posvetovalni odbor finančnega ministrstva. Te dni je bil imenovan pri finančnem ministrstvu t. zv. Posvetovalni odbor, v katerega so imenovani zastopniki trgovine, industrije, denarnih zavodov in gospodarskih organizacij — Beograda. Iz ostalih krajev v odbor ni imenovan nihče, kar gotovo ni v korist stvari, katero naj izvršuje ta odbor kot ministrov posvetovalni organ v vseh važnejših finančnih vprašanjih. Odbor je že razpravljal o izpremembi naredbe o valutah in devizah, kateri sklepi bodo predloženi ministrskemu svetu v odobrenje.

Oni, ki potujejo v inozemstvo. Odsek za javno varnost ministrstva za notranje stvari objavlja: Oseba, ki namerava potovati v inozemstvo, se opozarja na to, da se preskrbi z zadostnimi denarnimi sredstvi, ker naša zastopništva v inozemstvu nimajo na razpolago sredstev za povratek v domovino, ako tem potnikom poide denar.

Kaj je z zavarovalnico zoper nezgode? Ugleden naš industrijalec nam piše: »Po prevratu se je osnovala časna zavarovalnica zoper nezgode v Ljubljani. Od tega teče že tretje leto in zavarovalnica obstoja še vedno v svoji provizorni obliki. Zato bi bil že skrajni čas, da se razmere v zavarovalnici definitivno uredi ter razpišejo volitve, da pridejo v nji do zastopstva tako delodajalci, kakor tudi delojemalci.«

Tovarna za pletarsko blago se ustanavlja v Zagrebu. Zamišljena je v velikem obsegu.

V čekovnem prometu se pobirajo naslednje pristojbine: 1. manipulacijska pristojbina 20 vinarjev od vsakega uradnega opravila, ki se izvrši na računu (od vloga, nakaza, pripisa, obremenitve). 2. provizija od vsake obremenitve pri dviganju ali pa nakazilu v gotovini in sicer: $\frac{1}{2}$ per mille do zneska od 10.000 kron in $\frac{1}{2}$ per mille od zneska ki presega to vsoto, n. pr. pri enem nakazilu od 19.000 K, 10.000 K po $\frac{1}{2}$ per mille in 9.000 kron po $\frac{1}{4}$ per mille. 3. pristojbina za trajne čeke, po 4 krome letno za vsak ček. 4. pristojbine za vnovčenje in pripis poštne nakaznice, 10 vinarjev za vsako nakaznico. 5. pristojbine za čeke, ki nimajo kritja in se morajo vsled tega vrniti, 1 krono za vsak ček. 6. pristojbine za pregled pri pogojno nakazanih zneskih (lastnoročno, proti potrdilu vodstva itd.), 10 vinarjev za vsako nakaznico. Pod 1) in 2) navedene pristojbine se zaračunajo navadno po odpravi 30 računskih izpiskov od v njih navedenih vpisnih točk, vsekako pa na koncu leta. Druge pristojbine se zaračunajo mesečno ali pa po potrebi, vsekako pa na koncu leta. Nakazila v kliringu, t. j. nakazila od enega računa pri pošt. ček. uradu na drug račun pri pošt. ček. uradu so v svoti neomejena in prosta provizije. Ako so izjemoma dovoljena naka-

zila v gotovini od več kakor 20.000 kron z enim čekom, se postopa pri računanju pristojbin, kakor da je nakazilo izvršeno z več čeki n. pr. za K 200 000 kakor bi bil znesek nakazan z 10 čeki. Stroški za odpravo poštne nakaznice se odpišejo (istočasno z dotično vsoto) od imovine lastnika računa, kakor jih določajo poštne predpisi in sicer za nakaznico in poštino, isto velja za odpravo vrednostnega pisma, pri čemur se zaračuna 1 K za papir in pečatni vosek. Za odpis poštne nakaznice se ne računa provizija.

Listnica upravnistva.

Da bo moči voditi kartoteko natančno, naj blagovoli vsak naročnik »Obrtnega Vestnika« pogledati svoj naslov na listu če je ta pravilen in sicer ime in priimek, kraj, hišna številka, pošta, kakortudi poklic. Vsako najmanjšo napako blagovoli vsak naznariiti po dopisnici upravnistvu, da se ta popravi.

Izdajatelj konzorcij »Obrtnega Vestnika«.
Odgovorni urednik Engelbert Franchetti.
Tiskarna Makso Hrovatin v Ljubljani.

MALI OGLASI.

Krojaški pomočnik išče dela. Obrniti se je na Gabriela Zuperl, Sv. Jurij ob Taboru, Sav. dolina.

Pravi firnež

v priznano najboljši in zanesljivi kakovosti.

Vse vrste barv suhih in oljnatih, barve za obleke, mavec (gips), mastenec (Federweiss), ameriškansko strojno olje, prašno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarske, slikarske in zidarske čopiče, kakor tudi druge v to stroko spadajoče predmete

ima še vedno v zalogi trdka:

Medic, Rakovec & Zankl
družba z o. z.

Preje **A. ZANKL sinovi,**

Ljubljana.

Ceniki se sedaj ne pošiljajo.

ANTON KUNSTEK

15, 12-3

TRGOVINA Z USNJEM

priporoča svojo veliko zalogo usnja vseh vrst
po najnižjih cenah v vsaki množini.

ANTON TONEJC in DRUG

Vedno v zalogi jedilno, tovarniško ter živinsko sol.

Kupuje ter prodaja deželne pridelke.

Maribor, Mlinska ulica št. 23. 7 5-5

16, 3-3

PATENTNI INŽENJER**ING. MILAN ŠUKLJE**

LJUBLJANA, Bleiweisova cesta št. 5

zastopa patentne odvetnike

Paget, Moeller & Hardy, Wien in H. Palm (Michalecki & Co.), Wien.

Izposiljuje patente ter zaščito vzorcev, modelov in žigov v tu-
zemstvu in v inozemstvu. Informacije v vseh pritičnih zadevah.

Toaletno in brivsko milo

!!

na drobno in debelo se dobiva
pri n-elniku brivske zadruge
v Ljubljani, Dunajska cesta 20.

!!

Arhitekt in stavbenik

VILJEM TREO

9 5-5

stavbeno podjetje.

LJUBLJANA

Gospodarska cesta 10.

**Kreditno društvo
Mestne hranilnice ljubljanske**

dovoljuje posojila na menice
in kredite v tekočem računu

vsem kreditu zmožnim osebam in tvrdkam

18 10-2

Obrtna banka v Ljubljani**Kongresni trg 4.**

Telefon št. 508. Poštno-čeka. urad SHS
št. 12.051. 13, 24-5

Izvršuje vsa v bančno stroko spa-
dajoča opravila kar najkulantneje.
Obrestuje vloge na knjižke in na
tekoči račun s

4%

od dne vloge do dne dviga.

I. in največja jugoslovanska tovarna
za barvanje, kemično čiščenje, pranje
in svetlo-likanje perila.

➔ **Barva** vedno vsako-
vrstno blago,

➔ **čisti** obleke,

➔ **pere** vsakovrstno perilo
in hodi brezplačno
na dom iskat,

➔ **svetlo lika**

ovratnike, zapestnice, srajce.

4, 5-5

Jos. Reich.

Tovarna: Poljanski nasip šte. 4.

Podružnica: Šelenburgova ulica 4.

Poštna naročila se točno izvršujejo.

Nujna dela se takoj izvršujejo.

M. KUŠTRIN

LJUBLJANA

DUNAJSKA C. 20. — TELF. 470.

PODR. MARIBOR

JURČIČEVA ULICA 9.

PRIPOROČA
PNEVMATIKE ZA AUTO
IN KOLESA, TER VSAKE VRSTE
GUMIJEVIH PREDMETOV, ISOLIRANE ŽICE
ZA ELEKTRIČNO NAPELJAVO IN ELEKTROTEH-
NIČNI MATERIJAL PO NAJNIŽJIH DNEVNIH CENAH!!!!

1, 19-5

5 7-5

Zavod za tehnične in elektrotehnične naprave
Vojnovič & Cie - Ljubljana
Wilsonova c. 22, se priporoča.

2, 6-5

MATIJA PERKO

stavbeni in pohištveni mizar v Zg. Šiški
pri Ljubljani, Celovška cesta 8 5-5
porablja v svojem obratu samo najboljše blago.
Izvršitev točna. — Cene zmerne. — Za izvršena dela se jamči.

JADRANSKA BANKA

Delniška glavnic: K 30,000.000.—. Rezerva
nad K 10,000.000.—.

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana,
Metkovič, Opatija, Split, Šibenik, Trst, Zader.

Ekspozitura: Kranj. **Brzovjavni naslov:** Jadranska.

Sprejema: vloge na knjižice, vloge na tekoči
in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju.
Rentni davek plača iz svojega.

Kupuje in prodaja: menice, devize, vred-
nostne papirje itd.

Izdaja: čeke, nakaznice in akreditive na vsa
tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na
blago ležeče v javnih skladiščih; daje trgovske
kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: borzna naročila in jih izvršuje naj-
kulantneje.

3 6-5